

Sygn. akt II UK 40/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z wniosku W. K.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Wałbrzychu  
o emeryturę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw  
Publicznych w dniu 25 sierpnia 2015 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we  
Wrocławiu z dnia 27 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa 1893/13,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lutego 2014 r., III AUa 1893/13 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację W.K. (wnioskodawca) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Wałbrzychu (organ rentowy) wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze z 24 czerwca 2013 r., VII U 292/12, zasądzając od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, że spór w sprawie dotyczył ustalenia, czy praca wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie w Z. w okresie od 1 kwietnia 1985 r. do 16 lipca 1993 r. na stanowisku I Zastępcy Dyrektora ds. Technicznych Głównego Inżyniera i od 1 grudnia 1990 r. na stanowisku Dyrektora przedsiębiorstwa była pracą w warunkach szczególnych, uprawniających go do nabycia uprawnień do emerytury.

Sąd drugiej instancji orzekł, że w pełni akceptuje ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny sprawy i przeprowadzone dowody, uznając je za własne. Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozważania na bogatym materiale dowodowym, a w motywach rozstrzygnięcia podał okoliczności, którym dał wiarę. Sąd drugiej instancji po analizie materiału dowodowego orzekł, że wnioskodawca wykonywał w spornym okresie prace niezwiązane z pracami wymienionymi w wykazie A Dział XIV pkt 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43), bowiem wykonywane przez wnioskodawcę czynności administracyjno-biurowe, nie związane ściśle z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji lub innym procesem technologicznym są czym innym niż dozór inżynieryjno-techniczny, który spełnia warunki zawarte w ww. wykazie.

Sąd Apelacyjny zauważył także, że mimo uznania przez Sąd pierwszej instancji jako pracę wykonywaną przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach pracy na stanowisku kierownika działu górniczo-produkcyjnego w K. w L. staż pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach nie wynosi minimum 15 lat, licząc na dzień 31 grudnia 1998 r.

Wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. 1) art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; 2) art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zw. z pkt 24 działu XIV Wykazu A, stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia.

Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawca podniósł wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, mianowicie konieczności rozstrzygnięcia czy stanowiska kierownicze mogą być kwalifikowane jako stanowiska narażone na czynniki szkodliwe, w zakresie w jakim wymagają tego przepisy regulujące instytucję wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, czy też praca na tych stanowiskach nigdy nie spełni wymaganych przesłanek. Wnioskodawca powołał się także na oczywistą zasadność skargi podnosząc, że Sąd Apelacyjny dopuścił się oczywistego naruszenia prawa, tj. art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zw. z pkt 24 działu XIV Wykazu A, stanowiącego załącznik do ww. rozporządzenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, że praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w sposób znaczny jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki (np. hałas, zapylenie, opary chemiczne, wysokie temperatury, zmienne warunki atmosferyczne). Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2008 r., II UK 107/08), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, gdyż praca w takich warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu. Ponadto, prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowi odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy emerytalnej i określonego w nim wieku emerytalnego, tak więc przepisy regulujące to prawo należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Dlatego w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że czynności ogólnie pojętego nadzoru

lub kontroli w procesie produkcji wykonywanej w tych wydziałach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia, objęte poz. 24 działu XIV Wykazu A, to wyłącznie te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach (wyroki Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07; z 4 listopada 2008 r., I UK 111/08). Jeśli czynności te nie są wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanej z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy nie jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach określonych w art. 32 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z 5 maja 2011 r., II UK 326/10).

Z ustaleń Sądu I instancji wynika, że wnioskodawca jako I Zastępca Dyrektora wykonywał prace nadzorcze w miejscach, w których wykonywane były prace w warunkach szczególnych oraz inne prace takie jak nadzór i kontrola nad działalnością podległych mu kierowników wydziałów, działu Głównego Mechanika, sekcji górniczo-produkcyjnej oraz starszego inspektora BHP. Ponadto ubezpieczony posiadał uprawnienia w zakresie spraw pracowniczych. Oddalając apelację Sąd drugiej instancji podzielił te ustalenia i wywiedzioną z nich ocenę prawną, zgodnie z którą wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy czynności z zakresu dozoru nad wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych. Jako zastępca dyrektora miał obowiązki związane z transportem liniowym, kolejowym, sporządzał plan ruchu zakładu, sprawował kierownictwo, nadzór i kontrolę nad działalnością podległych mu jednostek w zakresie planowania, organizacji, administracji, działalności operacyjnej, produkcji i analizy. W ramach obowiązków wnioskodawcy należało zatem wyróżnić czynności z zakresu dozoru i związane z nimi czynności administracyjne oraz inne czynności administracyjno-biurowe, które nie były związane z dozorem dającym uprawnienie do nabycia prawa w wieku obniżonym.

Mając na względzie powyższe ustalenia Sądów obu instancji oraz przywołane powyżej orzecznictwo, Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie znalazł podstaw dla przyjęcia założenia, zgodnie z którym w niniejszej sprawie występuje publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego podniesionego we wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy. Z tych samych względów skargi tej nie można uznać za oczywiście uzasadnioną.

W związku z powyższym, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.